

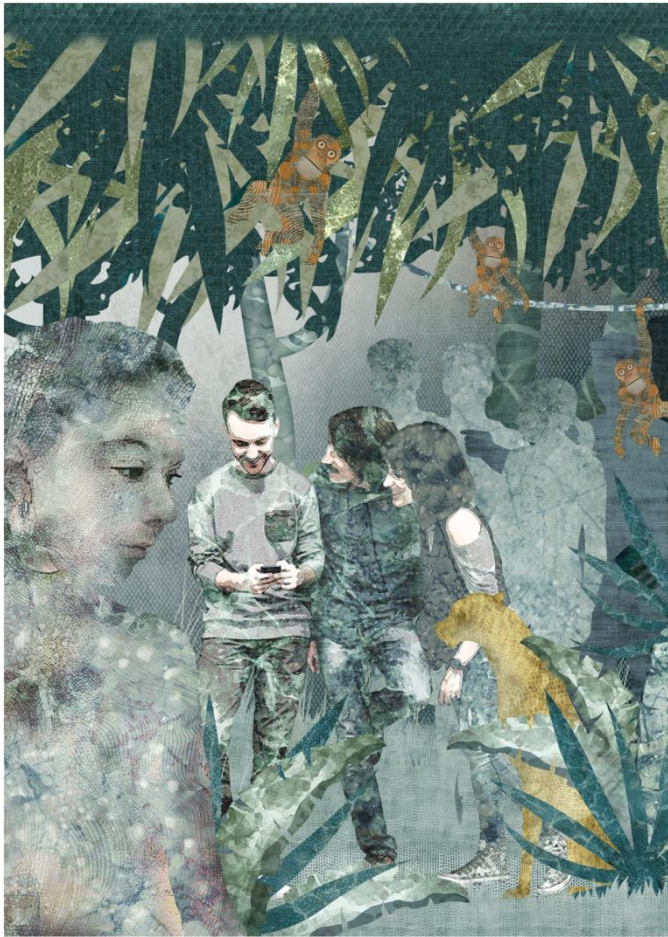
«Hvis du liker meg, må du dele et bilde»

Rapport
Silje Berggrav
Desember 2018

Ungdoms
perspektiver
på deling av
nakenbilder

Hovedfokus

- Hvorfor deler ungdom nakenbilder?
- Hva tenker de om konsekvensene?
- Hvor godt kjenner de lovverket?
- Hva mener ungdom er god forebygging?

Metode

- Fokusgrupper og intervjuer med rundt 70 ungdommer
- 14-19 år, by og småsted, ulik bakgrunn
- Intervjuer med fagfolk, ung.no, leserinnlegg

Definisjon

- *Det du definerer som nakenbilde, er det som er for drøyt til å dele. Når det blir sånn «Oj..»*
 - *Det er opp til hver enkelt hvordan de definerer det. Det kommer an på settingen. Et bikinibilde er også avslørende, noen bikinier er veldig små. Men det er ikke nødvendigvis et nakenbilde. Om du er på stranda, er det naturlig å legge ut et sånt bilde. Om du er hjemme og har på samme bikini, er det litt annerledes. Eller å sende et bikinibilde på vinteren, det er litt rart.*
-

Nakenbilder kan ha flere positive sider

- *Jeg følte meg bra når jeg gjorde det! Kjærestene mine ga meg akkurat den responsen jeg ønsket meg. Komplimentene strømmet på, jeg følte meg fin, jeg følte meg verdsatt, jeg følte at jeg var bra nok! Det var ekstremt godt for en usikker fjorten år gammel jente, som hele livet har fått hørt hun var for tjukk av familien sin. «Noen kan synes til og med jeg er fin, selv om jeg er litt tjukk!».*
-

Nakenbilder kan ha flere positive sider

- *Jeg liker gutter, og jeg sendte et bilde til en gutt fordi jeg var redd for vise fram følelsene mine.*

Mas, press og uønskede bilder er negativt

- *Hvis du er småbetatt av en fyr, kan det hende han sier at han ikke vil snakke med deg om du ikke sender. Du føler at du må gjøre det.*
- *Det er vanskelig å stå opp mot en guttegjeng. Hvis de er mange som sier «Send et bilde», og du er én person som skal si nei, kan det være sykt vanskelig.*

Et lite mindretall deler mye

- *På vår skole er det ikke mange som sender. Det er de faste som sender til flere gutter. Blant hundre tror jeg kanskje det er ti. Men de sender til alle som spør.*
 - *Ei jente på skolen har sendt så mange nudes, ingen liker henne.*
 - *Hvis du først er en som sender, er det flere som ber deg om å sende.*
-

Behov for bekreftelse er en viktig motivasjon

- *Man kan jo bli litt desperat hvis man ikke hører tilbake. Jeg tror jeg hadde følt meg jævla støgg hvis jeg ikke fikk noen tilbakemelding. Det blir lett at man sender flere, at man prøver å sende et bedre bilde.*

Nakenbilder gir gutter makt og status

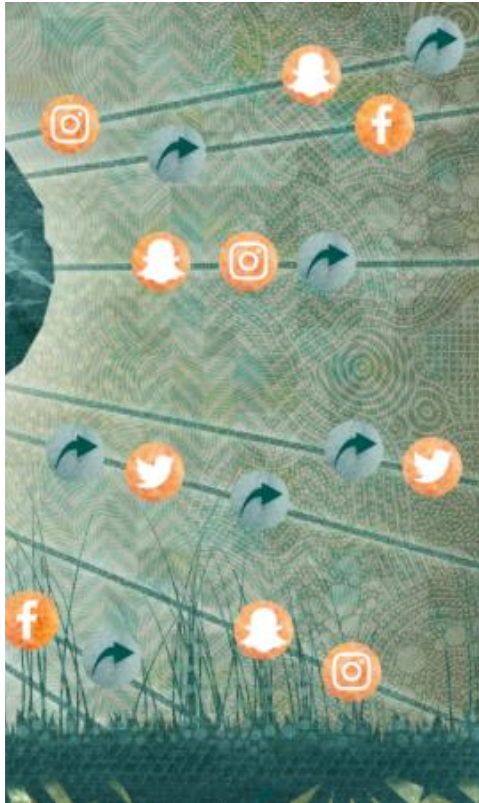
- *Det er konkurranse mellom gutter at man får jenter til å sende. Det gir kred å få masse nudes, og viser at man er populær.*
 - *Man blir mer stolt hvis man har et bilde av en som er populær.*
 - *Det er på en måte fra gutter man får godkjenning. Det er ikke like stas å få et kompliment fra en jente som fra en kjekk gutt. Det er to helt forskjellige ting.*
-

Press, manipulering og ulik motivasjon kan være vanskelig å oppfatte

- *Det starter med BH. Hvis man sier «du er deilig», får du kanskje et bilde uten.*

Lav terskel for å dele andres bilder

- *For å være ærlig, jeg ber kompisen sende det. Vi er gode kompiser, vi deler det meste med hverandre.*
- *Hvis noen har et forhold, da stoler man på hverandre. Men hvis en random jente sender bilde, kan man ikke regne med at det ikke blir delt.*

Jenter og gutter dømmes ulikt

- *Hvis en gutt sender nudes, kommer ingen til å snakke om det. Er det ei jente, er hun merka for livet. Alle kommer til å snakke om det. Det er urettferdig.*
 - *Jeg føler at jenter er så utrolig utsatt i forhold til gutter. Det skulle ikke vært sånn i dag, at vi er så utsatt. Det skulle vært mer likestilt.*
-

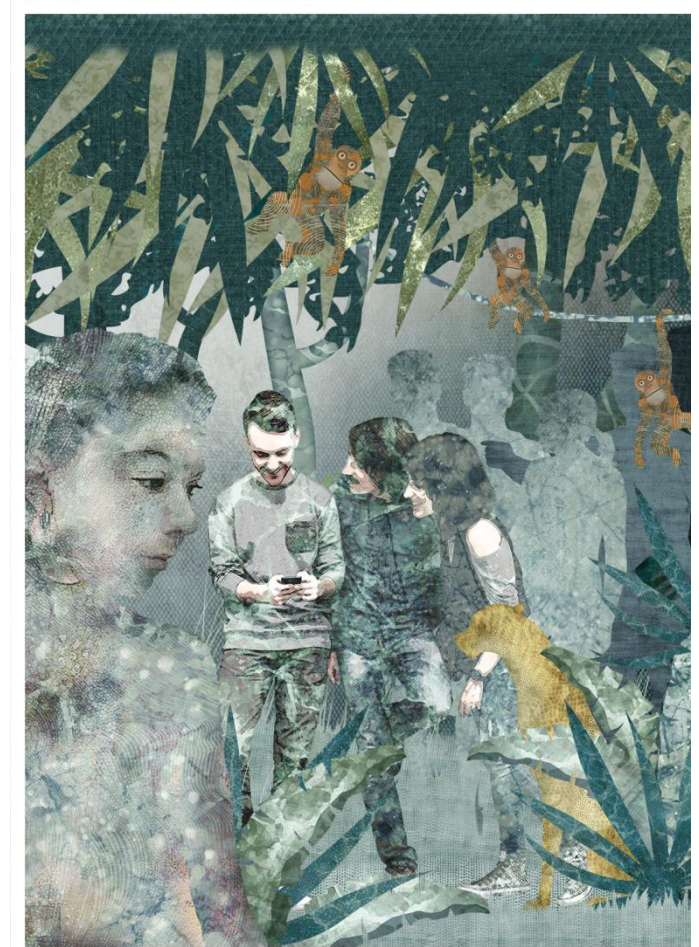
Jenter og gutter dømmes ulikt

–Jeg har lært at jeg burde ikke ha sex. Det er ikke bra å ha på deg, men det er jævlig teit at du ikke kan gjøre hva du vil.

–Når noen sender nudes, blir det på en måte greit for jenter å hate på dem. Si at: «Du har ikke så fin kropp egentlig, det var ikke noe poeng å sende de bildene». Det er sykt mye sånn.

Gutter opplever også rykter

- Vi kjenner en som blir kalt «minitiss». Han vet det ikke selv, men alle andre vet det.*
- Noen gutter som får slike rykter, har det helt forferdelig. De er like opptatt av å få fine tilbakemeldinger.*

Minoritetsjenters sårbarhet

–Vi kjenner flere tilfeller av minoritetsjenter som er utnyttet grovt etter å ha delt et nakenbilde med en gutt de kanskje er forelsket i. Guttene, som regel har de samme landbakgrunn, vet hvordan de skal misbruke dette. Hvis ikke jenta kommer og har sex med dem, vil de vise bildet til far, bror eller onkel. Jeg har møtt jenter som har vært utsatt for grove krenkelses og voldtekter på denne måten. De må stå i det fordi guttene har et bevis for at de har vært frimodige.

Konsekvenser for de som deler andres bilder

- *Det skjer ingenting. Du får heller mer kreds når du klarer å filme det.*
- *Jeg har aldri hørt om noen som har fått noe negativt når de har delt andres bilder. Man snakker seg imellom om at det var teit, men man sier det ikke til vedkommende.*

Mangler forståelse for at man skal ha samtykke for å:

- *sende* seksualiserte bilder av seg selv
- *ta* bilder av andre i intime situasjoner
- *besitte* bilder som andre har videresendt
- *vise fram* seksualiserte bilder av andre, og
- *dele* bilder av andre, selv i mindre, lukkede grupper.

«Creepshots» og «hookebilder»

- *Du kan sende en melding og si at du ikke vil ha bildet ditt der, men det er blitt litt sånn at det må man akseptere. Du virker litt prippen hvis du ber om at de sletter, når alle har sett det likevel.*
- *Når man tenker på det, er det egentlig helt sykt. Når alle skoler i Oslo har det, blir det normalisert.*

Hva betyr funnene?

- Voksne må forstå og kommunisere bedre om deling av nakenbilder
 - *Min mors lange tale om hvordan jeg **aldri** må finne på å sende nakenbilder til andre, gjorde meg kvalm. Jeg ble redd og usikker. Hva om noen av bildene av meg spres, hva skal jeg gjøre da? Enn hvis noen av de jeg har sendt til begynner å presse meg? Jeg kan jo ikke si ifra til foreldrene mine da, de har jo sagt jeg ikke skal gjøre det, jeg er jo ei fornuftig jente.*
-

Hva betyr funnene?

- Jevnlig og tverrfaglig undervisning gjennom hele skoleløpet
- *Det er mye bedre om det kan formidles av noen som er yngre. Hvis det kommer ei 50 år gammel dame, tenker vi: «Du har jo ikke sex, du er 50 år gammel!»*

Hva betyr funnene?

- Styrke forståelsen for samtykke og lovverket
 - *Vi må lære mer om konsekvenser, om hva som kan skje i etterkant, ikke bare fire uker frem i tid. At det kan gå ut over jobb og andre ting.*
 - *Jeg trenger å vite at hvis jeg tar et bilde av meg selv, er det egentlig mitt. Man må vite at man kan kreve at noen sletter bildet. Selv om en gutt tok bilde av deg, er det ikke hans.*
-

Hva betyr funnene?

- Politiet må ta sakene mer på alvor
 - *Hittil er det nesten ingen som blir dømt. Ungdom tenker ikke at det er en risiko.*
 - *Det blir så masse oppstyr når man går til politiet, kanskje det blir mer oppmerksomhet enn du vil ha. Du vil bare glemme og bli kvitt det. Det må bli enklere å anmelde.*
-

Hva betyr funnene?

- Økt innsats mot de mest sårbare og risikosøkende
 - Stille delingstjenestene til ansvar
 - Styrke ungdoms evne til å være støttespillere for hverandre
-

Les mer:
www.reddbarna.no

